

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/6605

Davacılar ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen : 1-Mehmet Azmi Aksu
2-Hasan Alkan
3-Selim Yücel
4-Ahmet Gübbük
5-Cengiz Sezer
6-Özcan Pektaş

Vekilleri : Av. Haydar Asan, Av. Seyhan Muslu Alpaslan
Mithatpaşa Cad. No:14 /ANKARA

Karşı Taraf : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B 3 Blok Bilkent/ANKARA

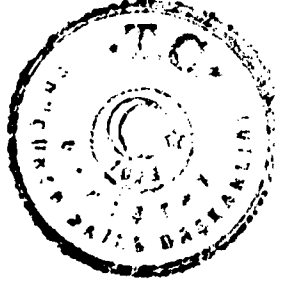
Vekili : Av. Dr. Nagehan Özseyhan, aynı adreste

İsteğin Özeti : Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. ile Pan Tohum Islah ve Üretim A.Ş. arasında yapılan şeker pancarı tohum alımına yönelik sözleşme ile sektördeki diğer uygulamaların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlâl ettiğiinden bahisle yapılan önaraştırma sonunda verilen 01.04.2004 tarih ve 04-23/250-54 sayılı Rekabet Kurulu Kararı'nın davacılaraya yönelik kısımlarının iptali ve yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinden itibaren Rekabet Kurulunun inceleme ve araştırmalarında uyulması zorunlu usuller ayrıntılı olarak saptanarak bir çeşit idari usul öngörülmüştür. Buna göre Rekabet Kurulu ihbar, şikayet veya re'sen başka kaynaklardan öğrendiği bir rekabeti sınırlayan anlaşma, karar ya da uyumlu eylem hakkında ya doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açmaya gerek olup olmadığını anlamak için ön araştırma açmaya karar vereceği, soruşturma açmaya karar verilmesi halinde tarafları bu durumdan haberdar edeceği, böylece yazılı iddia ve savunmaların ileri sürülmesi aşamasına gelineceği, daha sonra taraflarca talep edilme halinde ya da Kurul'ca re'sen sözlü savunma toplantısı yapılmasından sonra nihaî karar aşamasına ulaşılacağı Kanun'da ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da rekabet ilkelerinin saptanabilmesi amacıyla bir idari usul öngörüldüğünden Rekabet Kurulu'nun rekabet ihlaliyle ilgili bir karar alırken, konuyu Kanun'da öngörülen biçimde incelemek ve araştırmak zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu durumda, Rekabet Kurulu'nca, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. ile Pan Tohum Islah ve Üretim A.Ş. arasında yapılan şeker pancarı tohum alımına yönelik sözleşmelerin Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümler içerdiği, bu itibarla 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hükümler içermesi nedeniyle bildirim zorunluluğu olan bir sözleşme olduğu, bu şekilde rekabetin ihlâl edildiğinin tespit edilmesine karşın, bu tespitler nedeniyle önaraştırma sonunda soruşturma açılması, ileri sürülen hususlarla ilgili olarak Kanun'da öngörülen savunma hakkının ilgililere kullanılması gerekirken; 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci bendinin (c) fıkrası uyarınca davacılaraya idari para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin davacılara idari para cezası verilmesine yönelik kısımlarının yürütülmesinin durdurulması isteminin kabulü gerektiği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi: Yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinde öngörülen koşulların gerçekleşmediği anlaşıldığından, istemin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesince Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. ile Pan Tohum Islah ve Üretim A.Ş. arasında yapılan şeker pancarı tohum alımına yönelik sözleşme ile sektördeki diğer uygulamaların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlâl ettiğinden bahisle yapılan önaraştırma sonunda verilen 01.04.2004 tarih ve 04-23/250-54 sayılı Rekabet Kurulu Kararı'nın davacılara yönelik kısımlarının iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikleri teşebbüs birliği olarak tanımladıktan sonra, Kanun'un 4. maddesinde belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiştir. Anılan Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasında ise, 4 üncü madde kapsamına giren anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar yapıldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Kurula bildirileceği, anılan hükme aykırı davranılması halinde Kanun'un 16/c hükmü uyarınca idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Anılan madde hükümlerinde belirtildiği üzere 16. madde gereğince cezalandırılan husus; herhangi bir anlaşma, uyumlu eylem veya kararın bildirilmemesi olmayıp, rekabeti sınırlayıcı nitelikte olan anlaşma, uyumlu eylem veya kararların Kurum'a bildirilmemesidir.

Diğer yandan, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinde, Kurul'un, ihbar, şikayet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya resen bu kanunun 4, 6 ve 7. maddelerinin ihlal edildiğini tespit ederse ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine bu Kanunun dördüncü kısmında belirtilen hükümler çerçevesinde, rekabetin tesisi ve ihlalden önceki durumun korunması için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kapsayan nihaî bir karar bildireceği hükme bağlanmış, Kanun'un "Kurulun İnceleme ve Araştırmalarında Usul" başlıklı dördüncü Kısımında, Rekabet Kurulu'nun inceleme ve araştırmalarında uyulması zorunlu usuller ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Buna göre Kanun'un 41. maddesi gereğince Kurul, önaraştırma raporu üzerine soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar verecektir. İleri sürülen iddialar ciddi ve yeterli bulunduğu takdirde soruşturma yapılması yolunda karar verilip, Kanun'un 43, 44, 45,46

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/6605

ve 47. maddelerinde öngörülen prosedür yürütülerek, hakkında soruşturma yürütülenin savunması alındıktan sonra nihai karar verilecektir.

Daha ayrıntılı olarak ifade edilecek olunursa Rekabet Kurulu'nun; ihbar, şikayet veya re'sen başka kaynaklardan öğrendiği bir rekabeti sınırlayan anlaşma, karar ya da uyumlu eylem hakkında ya doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açmaya gerek olup olmadığını anlamak için ön araştırma yapılmasına karar vereceği, soruşturma açmaya karar vermesi halinde tarafları bu durumdan haberdar edeceği, böylece yazılı iddia ve savunmaların ileri sürülmesi aşamasına gelineceği, daha sonra taraflarca talep edilme halinde ya da Kurul'ca re'sen sözlü savunma toplantısı yapılmasından sonra, nihaî karar aşamasına gelineceği Kanun'da ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Doktrinde idari usul; idarenin kamu gücünü kullanarak, bireylerin hak ve çıkarlarını etkilemeden önce ilgililerin bir takım hak ve yetkilerle donatılarak, idare önünde menfaatlerini tam olarak korumalarını sağlayan kurallar bütünü olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da rekabet ihlalinin saptanabilmesi amacıyla bir idari usul öngörüldüğünden, Rekabet Kurulu'nun rekabet ihlaline ilişkin bir karar alırken, konuyu Kanun'da öngörülen biçimde incelemek ve araştırmak zorunluluğu bulunmaktadır.

Belirtilen prosedüre uyulmaksızın Kurul'ca, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un yasakladığı bir faaliyetin varlığının saptanmasına ve ceza takibine yasal olanak bulunmamaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. ile Pan Tohum Islah ve Üretim A.Ş. arasında yapılan şeker pancarı tohum alımına yönelik sözleşme ile sektördeki diğer uygulamaların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlâl edildiği iddiasıyla ilgili olarak yapılan şikayet üzerine, 4054 sayılı Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verildiği, başlatılan önaraştırma sonucu düzenlenen 08.03.2004 tarih ve 2003-3-120/ÖA-04-ŞYA sayılı Önaraştırma Raporu'nun Rekabet Kurulu tarafından değerlendirilmesi sonunda dava konusu Kurul kararının alındığı, Kurul tarafından; ilgili pazarın her aşamasında hâkim durumda bulunduğu anlaşılan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin gerek Pan Tohum Islah ve Üretim A.Ş. ile yaptığı anlaşma ve gerekse çiftçilerle yaptığı şeker pancarı üretim anlaşması yoluyla şeker pancarı tohumu piyasasını rekabete kapatmak suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı yönünde karar verilebilmesi için yeterli tespit bulunmadığı kanaatine varılarak, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca bu iddiayla ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığına, diğer yandan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. ile Pan Tohum Islah ve Üretim A.Ş. arasında yapılan şeker pancarı tohum alımına yönelik sözleşmelerin Kanun'un 4. maddesi kapsamına girdiği, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hükümler içermesi nedeniyle de bildirim zorunluluğu olan bir sözleşme olduğu tespit ve değerlendirmeleri yapılarak, belirtilen yükümlülüğün süresi içerisinde yerine getirilmeyerek bildirimde bulunulmamasından dolayı Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'in yönetim organlarında görev alan davacılara , 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince idari para cezası verilmesine karar verildiği

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/6605
anlaşılmaktadır.

Bu durumda, Rekabet Kurulu'nca, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. ile Pan Tohum Islah ve Üretim A.Ş. arasında yapılan şeker pancarı tohum alımına yönelik sözleşmelerin Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümler içerdiği, bu itibarla 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hükümler içermesi nedeniyle de bildirim zorunluluğu olan bir sözleşme olduğu, bu şekilde rekabetin ihlâl edildiğinin tespit edilmesine karşın, bu tespitler nedeniyle önaraştırma sonunda soruşturma açılması, ileri sürülen hususlarla ilgili olarak Kanun'da öngörülen savunma hakkının ilgililere kullandırılması gerekirken; 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci bendinin (c) fıkrası uyarınca davacılara idari para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Başka bir anlatımla, uyuşmazlığa konu sözleşmelerin Kanun'un anladığı anlamda henüz rekabet ihlaline neden olan bir anlaşma olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bunun saptanılması ancak, 4054 sayılı Kanun'da öngörülen idari usul kurallarının uygulanarak soruşturma sonunda verilecek nihai kararlarla mümkün bulunmaktadır.

Bu durumda, dava konusu Rekabet Kurulu kararıyla davacılara idari para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle 2577 sayılı Kanun'un 27.maddesindeki koşulların birlikte olduğu anlaşıldığından, Rekabet Kurulu'nun 01.04.2004 tarih ve 04-23/250-54 sayılı kararının davacılara yönelik kısımlarının dava sonuçlanıncaya kadar yürütülmesinin durdurulmasına 23.09.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Z.Ayla	Ali	Orhun	Turan
ÖZTÜRK	PERKTAŞ	ÖZTÜRK	YET	KARAKAYA

